

[Gert Petersen.]

Hvor er det synspunkt blevet af, efter at man har dannet regering, efter at man er blevet regeringsparti?

Men det er ikke noget, det radikale venstre har patent på. De radikale førte især i 1967, synes jeg, en særdeles offensiv politik på det udenrigspolitiske område her i denne sal, i aviserne og på møder rundt omkring i landet. Nu gør man det ikke længere.

Men så socialdemokratiet. Jeg vil godt have at vide, om de forslag, man kommer med her, er ansatser, er det det, som man vil prøve at skabe et flertal om til en kommende regeringspolitik? Eller er det noget, der er reserveret oppositionsperioden? Er det noget, man vil søge gennemført, hvis man får et flertal? Når jeg stiller spørgsmålet, så er det, fordi der i 1967 eksisterede et flertal og var muligheder for at få gennemført en række af de ting, som her er foreslået. Men det var ikke desto mindre sådan, at da socialistisk folkeparti den 18. januar 1967 rejste spørgsmålet om Østtyskland osv. og i den forbindelse kom ind på rejsebestemmelserne, så svarede den daværende stats- og udenrigsminister, hr. J. O. Krag, (Folketingets forhandlinger 1966-67, 2. samling, sp. 893):

„Jeg vil gerne have lov til at fremhæve, at den danske regering til stadighed har søgt på en række praktiske områder at gennemføre ordninger, der mindsker de med ikke-anerkendelsespolitikken forbundne besværligheder og ulemper. Det gælder samhandelen,“
— vi havde nemlig også efterlyst en handelsmission —

„det gælder rejsesamkvemmet, og det gælder i det hele de menneskelige kontakter med befolkningen i Østtyskland. Vi har flere gange med held ved forhandlinger med NATO-partnerne fået indført lempelser i den ordning, hvorefter østtyskere, hvis pas ikke anerkendes som gyldig rejselegitimation, af de allierede myndigheder i Berlin kan få udstedt de såkaldte kontrolrådspas. Jeg er bekendt med, at det ikke altid har været sådan, at østtyske myndigheder har været interessert i at udnytte disse ordninger.“

Derpå kritiserede hr. J. O. Krag østtyskerne, en kritik, jeg var ganske enig med ham i, og som jeg gav udtryk for, at jeg var

enig med ham i. Men der var intet om ophævelse af kontrolrådspasordningen. Ja men dengang var der mulighed, var der parlamentarisk mulighed for, at der kunne være truffet en beslutning i dette folketing om, at regeringen skulle sætte ind på en sådan ophævelse.

Vi kan tage spørgsmålet om Oder-Neisse, hvor hr. J. O. Krag både under en forhandling, vi havde her i salen den 22. januar i år, og også i dag og ved flere lejligheder har udtrykt sig ganske positivt og for os at se i og for sig rigtigt om dette problem. Jeg kan citere fra forhandlingen den 22. januar (Folketingets forhandlinger 1968-69, sp. 2999):

„Med hensyn til Oder-Neisse tror jeg ikke på, at den vestlige verden i det lange løb kan vige uden om at besvare spørgsmålet. På en sikkerhedskonference må udgangspunktet være de faktisk eksisterende grænser. Denne udtryksmåde over for Oder-Neisse problemet blev til i den socialdemokratiske regerings tid.“

Ja, det er rigtigt: Den blev til under forhandlingerne, som ikke førte til regeringsdannelse, mellem socialdemokratiet og socialistisk folkeparti i november 1966. Da blev den til, og den blev derefter anvendt af den socialdemokratiske regering. Men det var ikke desto mindre sådan, at da vi havde åbningsdebat her i folketinget, umiddelbart efter at den nye regering var dannet, så kørte man fra socialdemokratisk side, især fra hr. Per Hækkerups side, meget hårdt på statsministeren og udenrigsministeren, fordi der i regeringserklæringen fandtes en formulering, som måske kunne tolkes som en anerkendelse af Oder-Neissegrænsen. Da så den nye danske regering i en note til Bonn meddelte, at man så sandelig ikke måtte tolke det i retning af anerkendelse af Oder-Neissegrænsen, hvad gjorde man så fra socialdemokratisk side? Ja, under en debat den 28. februar 1968 benyttede hr. Per Hækkerup lejligheden til at sige (Folketingets forhandlinger 1967-68, 2. samling, sp. 483):

„Jeg er bange for, at hvis denne uklarhed fra den danske regerings side“
— altså om Oder-Neisse —

„ikke var blevet bragt ud af verden, ville resultatet i den tyske forbundsdag formentlig være blevet en vedtagelse eller